

December 2023

de Craenkoerier

Voorzitter:

Annette van Raaij
Meidoornstraat 6
6026 XE Maarheeze
06-29 51 09 31
a.van.raaij@telfortglasvezel.nl

Secretaris:

Ilva van Bommel
Heuvel 4
6023 RA Budel-Schoot
06-22 71 19 52
ilva@bommelandt.nl

Penningmeester:

Jos van Velthoven
Sterkselseweg 14
6020 EB Maarheeze
0495-593270
j.vnvelthoven@chello.nl

Verenigingsgebouw:

De Kroenekraan
Van Schoonvorstlaan 11
Soerendonk

Beheer Verenigingsgebouw:

Vacature

Webmaster IVN Cranendonck

Jan Alders
Meidoornstraat 4
6026 XE Maarheeze
janalders05@gmail.com

Redactie Craenkoerier:

Monique v.d. Konijnenburg
Sterkselseweg 32
6026 EB Maarheeze
06-46 08 28 86
moniquevdko@hotmail.com

Waar vind je ons verenigingsblad ?

www.IVN.nl
Afdelingen/ Noord Brabant/Cranendonck/Natuurinfo/Afdelingsblad

Werkgroepen**Schoolgidsen Budel:**

Ria Rijkers
Boschdijkdwarsstraat 12
6021 AL Budel
0495-493420
crijkers705@gmail.com

Schoolgidsen Maarheeze:

Maria Bles
Gentiaanstraat 6
6026 VK Maarheeze
0495-591999
blesmaria@kpnplanet.nl

Uilen- en vogelwerkgroep:

Tjabine Guntlisbergen
De Pompers 1,
Soerendonk,
06-23 55 89 16,
vogelsincranendonck@outlook.com

Wandelwerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
06-57425661
w.zentjens@chello.nl

Cursuswerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
06-57425661
w.zentjens@chello.nl

Tuinwerkgroep:

Toon van Seggelen
Past. Verbakelstraat 13
6023 CL Budel-Schoot
06-23 39 51 43
a.seggelen@upcmail.nl

INHOUD

VAN DE BESTUURSTAFEL

Voorwoord voorzitter.....4

Van de penningmeester.....5

VAN DE REDACTIETAFEL.....6

WIJ HETEN WELKOM.....7

WANDELWERKGROEP

Herfstwandeling in de Hugterheide.....7

UILEN- EN VOGELWERKGROEP

Stand van zaken.....8

Wat trekvogels ons vertellen.....9

Vogelpreparatie.....11

Erfeigenaren en hun nestkasten.....12

CURSUSWERKGROEP

Heidecursus.....15

Cursusaanbod 2024.....15

PLANTEN EN DIEREN UITGELICHT

Mossen.....16

Sphinctus serotinus.....17

SCHOOLGIDSENWERKGROEP

Schoolgidsen Maarheeze. Het bos.....18

Schoolgidsen Budel. Het najaar project.....19

TUINWERKGROEP

Belevingstuin.....20

VLINDER EN (BODEM)DIERTJESMIDDAG.....21

VARIA

De kikker.....22

De zadenbibliotheek.....26

De nationale bloem.....28

Wat staat op de planning.....29

DANK

VAN DE BESTUURSTAFEL

Voorwoord voorzitter IVN Cranendonck

De herfst hebben we weer in vol ornaat kunnen meemaken.

Het is altijd jammer om afscheid te nemen van de zomer, maar de herfst geeft op een hele andere manier ook een mooi warm gevoel. Er ontstaan weer zoveel mooie dingen in de natuur, ook dicht bij huis.

In afgelopen periode zijn er weer boeiende activiteiten gepasseerd.

De vogelwerkgroep had behoefte aan nieuwe lange palen voor de torenvalkkasten.

In samenwerking met de gemeente en firma Hanenberg BV (Openbare Verlichting) hebben we 6 oude lantaarnpalen ontvangen, die geschikt gemaakt kunnen worden voor de torenvalkkasten.

Een prachtig staaltje samenwerking!

En zoals Pim van Bree, ambtenaar gemeente Cranendonck het formuleerde: “zo krijgen de oude masten een mooie nieuwe bestemming met als doel het bevorderen van de fauna in onze gemeente!”

De vogelwerkgroep is ook bij het Bravo College weer actief geweest met de leerlingen.

Ze hebben gastlessen verzorgd voor het maken van steenuilenkasten.

Ter afsluiting van dit project is eind november één van deze kasten, samen met de leerlingen en hun docent, geïnstalleerd op het terrein van de Herenboeren in Soerendonk.

Mooi om deze leeftijdsgroep deze wijze te betrekken bij de natuur.

In oktober hebben we de ZAP-pers van Cranendonck ontvangen. ZAP-pers zijn zwerfafval-opruimers. In de gemeente Cranendonck beschikken we over 90 ZAP-pers, verdeeld over de dorpskernen, die deze taak op zich hebben genomen. De gemeente faciliteert hen met eigen afvalzakken, grijpers, e.d. Als dank voor hun vrijwillige inzet organiseert had de gemeente ons verzocht een herfstwandeling en koffie met vlaai te verzorgen. Dat werd een prachtige en gezellige ochtend met een zeer belangstellende groep ZAP-pers.

Annette van Raaij

VAN DE PENNINGMEESTER

Van Sint aan penningmeester Jos.

*Je vrije tijd heb je de afgelopen 12 jaren goed besteed
iets wat het hele IVN wel weet.*

Bij de baronie van Cranendonck regelde je een nieuwe locatie

En via het prins Bernard cultuurfonds een flinke donatie

De verhuizing verliep bovendien

Geheel volgens de regels van Covid 19

Heel je sociale netwerk werd ingezet

Voor een appel en een ei en Jan met de pet

Je burens, vrienden, je zwagers, zelfs Attender groen

Ze wilden allemaal iets voor je doen

Je wilt nu het financiële stokje overdragen

Een iemand wil zich aan die uitdaging wagen

Je zet je nog enkele maanden vol in, zover je kan

met zijn allen houden we het spic en span

Vanaf april ga je verder helpen bij de tuingroep en de locatie

ook in de toekomst blijft het een gezamenlijke prestatie

Sinterklaas

De Kroenekraan

Vandaag 22 september heeft dakdekker Beelen op verzoek van de gemeente met medewerking van Niek van Gennip, verantwoordelijk voor onderhoud gemeentelijke gebouwen, de 1^e stap gezet in het vochtprobleem in de IVN-locatie. De pannen zijn gecontroleerd en de dakleerstrook is ook gecontroleerd en waar nodig “gelijmd/geteerd”.

Nu is het een kwestie van afwachten en binnen de locatie goed laten drogen, alvorens plafond delen en muur aangepakt kunnen worden. Vervolg stap vanuit gemeente is ventilatie in toegangsdeur maken. We gaan er als bestuur vanuit dat de locatie weer een stap vooruit maakt.

Jos van Velthoven

Klusjesman.

In de Craenkoerier van afgelopen augustus was er een oproep gedaan voor een extra ondersteunende klusjesman/vrouw voor het onderhoud van ons clubgebouw de Kroenekraan. Deze oproep heeft succes gehad.

Harrie Ruyten zal samen met Jaap Commandeur deze taak op zich nemen.

Welkom Harrie. Fijn dat je je aangemeld hebt. Veel succes!

Jos van Velthoven

RABO-BANK clubsupport

Dank voor het uitbrengen van je stem op IVN Cranendonck bij de Rabo-clubsupport 2023.

Het heeft IVN Cranendonck het mooie bedrag van € 619,52 opgeleverd.

Met als doel verbetering van de herkenbaarheid van IVN leden bij activiteiten.

Jos van Velthoven

VAN DE REDACTIETAFEL.

Van Ilva de doos met archiefmateriaal gekregen. De oudste Craenkoerier die ik in de doos vond, stamt uit de zomer van 2008. Hier lees ik de eerste (voor mij althans) creatieve verhalen en verslagen verzameld en samengesteld door o.a. de redactie van Inge en Pieter van der Stoep.

Daar doorheen gebladerd. Wat een verhalen en verslagen allemaal! Ik kom namen tegen van IVN-ers die toen en zelfs vaak nu nog, erg actief waren en zijn. Actief om de natuur dichterbij de mensen te brengen.

Ik ga mijn best doen deze traditie voort te zetten.

En natuurlijk gaat dat alleen met jullie inbreng!

Monique van de Konijnenburg

OPROEP – OPROEP – OPROEP

Voor de activiteit “Speuren in het donker” zijn erg veel vrijwilligers nodig!

Samen kunnen we deze leuke speurtocht tot een geslaagde activiteit maken.

Dit kan alleen, indien er genoeg mensen kunnen helpen.

Dus schrijf alvast de activiteit op bij uw kalender. Februari. De precieze datum komt nog.

De snertwandeling 2024

Ook voor deze activiteit kunnen we nog hulp gebruiken! Een fijne wandeling in de natuur, met aan het einde een heerlijke kom warme erwtensoep.

Maar wie helpt er mee deze soep uit te delen??

Dus schrijf ook alvast deze activiteit op bij uw kalender. Februari. De precieze datum komt nog.

Monique van de Konijnenburg

WIJ HETEN WELKOM

- Ankie van den Wildenberg
- Dianne Lamers
- Mariken Bollen

WANDELWERGROEP

Wandeling Hugterheide 29 oktober

Ook al waren de weersvoorspellingen niet geweldig, toch gingen we met een groep van ongeveer 20 personen wandelen in het natuurgebied, de

Hugterheide. De groep bestond uit diverse leeftijdsgroepen. Dat is leuk! Terwijl de kinderen met stokken door het bos renden en met spiegeltjes keken of de paddenstoel buisjes had of plaatjes, luisterden de ouderen naar de

info van de gidsen.

Hugte, in de naam Hugterheide verwijst naar de hoogte van het wat heuvelachtige landschap. Heide, naar de heideplanten, die er bijna niet meer waren. In het gebied staan vooral naaldhoutsoorten, zoals de grove den. Bij aankoop in 1979 besloot Brabants Landschap het saaie productiebos om te vormen naar een natuurlijk en aantrekkelijker bos. Dat is nu in volle gang.

Dankzij de nattigheid van de afgelopen periode, waren er erg veel paddenstoelen te zien. Allerlei soorten. Een paddenstoel is de vrucht van een

schimmel, het mycelium. De gidsen vertelden over het mycelium, dat het een enorm netwerk is van schimmeldraden, die zorgen voor de afbraak van organisch materiaal en uitwisseling van voedingsstoffen.

Ze vertelden over de beuk, die geen fel zonlicht verdraagt op zijn gladde stam en de waardboom is van de beukengalwesp. Hij legt eitjes met zijn legboor in het blad, waardoor er gallen ontstaan, waar de larven in kunnen overwinteren. Over de varens. Zij zijn sporenplanten, ze hebben geen bloemen en maken dus geen zaden aan, zoals de meeste andere planten doen. Zij hebben sporen, die aan de onderkant van het blad zitten..... Kortom, heel veel interessante informatie. Maar zoals Nel altijd zegt: "Je hoeft niet alles te onthouden."

Ondanks een beetje regen af en toe, was het weer een heerlijke wandeling!
Monique van de Konijnenburg

UILEN-EN VOGELWERK GROEP

Stand van zaken

Project torenvalk is uitgevoerd én geslaagd! Dat het een enorme klus zou worden wisten we op voorhand. Het doel was veiligheid te waarborgen voor ons en de vogels. Harrie en Adriaan hebben zich de afgelopen periode ingezet om de ijzeren constructies te maken in samenwerking met andere vaklui en Frans de nestkastbouw.

Enkele palen zijn vernieuwd vanwege ijzerrot, de kasten zijn voorzien van nieuwe steunen en een ladderbeveiliging. Enkele hebben we verlaagd tot de schappelijke klimhoogte rond de 3 ½ à 4 meter. We danken vrijwilligers die ons geholpen hebben bij het maken van de beugels en steunen, de gastvrije erfeigenaren die hun loader ter beschikking stelden en het schenken van onbruikbare lantaarnpalen door de gemeente. Ondertussen zijn de vogelwandelingen weer gestart op de derde zaterdag van de maand.

De nestkasten schoongemaakt en daar waar nodig gerepareerd. In het Cranendoncks bos vonden we een koolmeesnestje met maar liefst 19 eitjes. Navraag bij Wil Beeren bleek ook hij weleens dergelijke aantallen te hebben geringd, dat ging helaas niet voor dit onfortuinlijke nestje op.

Ladder

Wij vragen aan onze leden als gunst/sponsoring een ladder van 4 meter die permanent wordt geplaatst in de schaapskooi nabij natuurgebied 't Goor waar een kerkuilenkast op de hooizolder hangt. Ondanks dat we geholpen worden door Staatsbosbeheer om de

loopafstand te verkleinen is het voor ons team minder belastend als we daar permanent een ladder hebben staan.

Om te noteren.

26, 27 en 28 januari 'Nationale Tuinvogeltelling' en eind december bekendmaking 'Vogel van het jaar 2024' **Tjabine Guntlisbergen**

WAT TREKVOGELS ONS VERTELLEN

Bij het lezen van dit thema is de grootste vogeltrek voorbij, alhoewel recentelijk en misschien nog steeds de spreuwen hun vliegshows tonen. Voor vele vogelaars zijn dat de hoogtepunten van het jaar. Met name de spectaculaire hoeveelheden van eenzelfde soort soms naast elkaar of door elkaar die over het land trekken maken het waarnemen tot

een belevenis. De vele telstations, veelal bemand door vrijwilligers, nemen soms op één dag 40 soorten waar en op een enkele plaats kunnen meer dan anderhalf miljoen vogels over Nederland passeren.

Oorsprong

De oorsprong van trekvogels stamt vanuit de periode dat de ijstijd er nog was. De vogels die in deze gebieden leefden, zijn toen door de koude vertrokken naar warmere gebieden en zijn daar gebleven. Na de ijstijd werd het in Europa weer warmer en kwamen de vogels langzaam weer terug.

Maar wanneer het in de winter weer kouder wordt, trekken de vogels juist wéér naar het gebied waar hun voorouders tijdens de ijstijd zaten.

Andersom is het ook zo dat er ook vogels in veel koudere gebieden wonen en dan in ons land overwinteren. Genetisch bepaald met als doel overleven en voortplanten.

Hormonen en kompas

Voor hun vertrek gaan de vogels zich “opvetten” tot het dubbele gewicht. Ook hun biologische ritme verandert. De hormonen van de vogels gaan veranderen om de opslag van zoveel vet mogelijk te maken. Dit hebben ze nodig als energiebron tijdens de lange vlucht.

Sommigen vliegen duizenden kilometers ver op Himalaya hoogte 7500 meter! en anderen vliegen nog geen 50 kilometer laag bij de grond.

Trekvogels vinden o.a. hun weg door middel van de zon of, bij nacht, hun sterrenkompas. Ze houden de stand van de zon of de sterren in de gaten. Verder voelen vogels de magnetische velden op aarde, waar ze volledig op georiënteerd zijn. Het is moeilijk om precies te bepalen hoe vogels dit doen en zal hopelijk een geheim blijven wat alleen de vogels weten. Verontrustend zijn de meldingen van totaal gedesoriënteerde trekvogelgroepen vanwege de enorme toename van lichtvervuiling op land, bij boortorens op zee en de satellieten in de ruimte, deze reflecteren namelijk het zonlicht. Dan zal ik nog maar zwijgen over de vele windmolens die ze tijdens de trek letterlijk nekt.

Ideale weer

De weersomstandigheden maken het een ideale dag of juist minder. Zuidwestenwinden geven de vogels de gelegenheid om laag te vliegen of Noordwesterstormen aan de kust voor de zeevogels. Zolang het veel regent of er een sterke wind uit zuidelijke richting komt, blijven ze vaak op hun plek.

Ideale windrichting voor de trekvogel uit de Scandinavische landen is de Noordoostenwind

Onderscheid

Standvogel: een thuisblijver zoals uil, ekster.

Zomergasten: voorjaar naar onze regio en najaar naar het zuiden zoals koekoek, tjiftjaf, zwaluwen

Wintergasten: vanuit koudere oorden naar onze mildere regio zoals klapekster, goudhaan, kruisbek

Doortrekkers: vanuit koudere oorden naar hun overwinterplaats trekken in Zuid-Europa of Afrika zoals kraanvogel, gans.

Deeltrekkers: sommige soorten naar het zuiden en andere soorten vanuit het noorden naar onze regio zoals kool- en pimpelmees, vink.

Dwaalgasten: vogels op weg terug naar het broedgebied maar trekdwang hebben of ziek of oriëntatie problemen en daardoor 'doorschieten' naar gebieden waar je ze normaal niet zult aantreffen, zoals de vale gier met als leefgebied Pyreneeën of midden Spanje

De Hop. Een zeldzame doortrekker die op zondagmorgen 16 april jl. aan het foerageren was in onze tuin in Zurrik! De hop was rond 1925 een

broedvogel in Nederland maar na 1940 nam de populatie af.

Harrie Hegge

Bronvermelding o.a. [Vogelbescherming Nederland](#), [Trekellen](#) en [Info.nu](#)

Vogelpreparatie

Een collega van ons, Bas Hissel, coördinator vogelwerkgroep IVN Weert en regiocoördinator van Sovon is óók vogelpreparateur. Ik haal dit onderwerp aan, omdat IVN recentelijk een schenking heeft gekregen van Angela Krops van een opgezette ransuil uit 1987.

De bijgeleverde officiële documenten, bevestigen dat de uil op een natuurlijke wijze dood is aangetroffen. Een vinder kan bij zo'n vondst overwegen, wanneer een vogel nog redelijk 'vers' en intact is, om deze te laten opzetten. De meningen zijn daarover verdeeld.

Op educatief gebied nuttig, de nare kant is de illegale handel.

Bas legt uit dat tegenwoordig alle opgezette dieren van een merkteken voorzien moeten zijn en dat per definitie alle vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen beschermd zijn op grond van de Europese Vogelrichtlijn.

Alle vogelsoorten zijn jaarrond beschermd, maar mogen wél opgezet worden. Daarvoor moet een preparateur een merkteken registreren, waarmee de vogel in de database opgenomen kan worden.

De preparateur mag betaald worden om de vogel op te zetten, maar de vogel mag niet verkocht worden! Dit om de illegale handel te bestrijden en het doelbewust vangen en doden van vogels tegen te gaan.

Ook mag men een dode vogel niet vervoeren of in bezit hebben, tenzij er aangetoond kan worden dat de vogel direct naar een preparateur gaat. Het moge duidelijk zijn dat de kans op controle nihil is en vaak weet 'de handhaving' amper wat de exacte regels daaromtrent zijn.

Bas geeft tot slot als advies mee mocht de vinder de intentie hebben om de vogel te laten opzetten, om deze goed luchtdicht te verpakken en direct in te vriezen en rap op zoek te gaan naar een preparateur in de buurt.

- Wat te doen bij het vinden van een dode vogel?
De vogel laten liggen als kringloopelement, ter plekke begraven of melden via SOVON of Griel.
- Wat te doen bij het vinden van een gewonde vogel?
Neem contact op met vogelasiel Someren: 06.29799316,
Dierenambulance Eindhoven: 040.7470100, Dierenambulance Weert:
06.11295306.
Let op: een dode vogel wordt niet meegenomen door de dierenambulance.
- Wat te doen bij het vinden van een geringde vogel?
IVN-lid en ringer Wil Beeren kan gebeld worden via 06-33016266 en zal de gegevens verder verwerken.

Tjabine Guntlisbergen

ONZE ERFEIGENAREN MET HUN NESTKASTEN

Het is bij iedereen bekend dat IVN Cranendonck diverse nestkasten van roofvogels heeft verspreid over de gemeente Cranendonck. Omdat niet bij iedereen bekend is hoeveel nestkasten er zijn, welke roofvogels er inzitten en waar ze allemaal staan, ga ik hiervan een klein overzicht geven.

De nestkasten die we hebben zijn bestemd voor de steenuil, kerkuil, bosuil en de torenvalk. Elke kast is specifiek gemaakt voor het soort roofvogel dat erin gaat broeden, want zo zal de steenuil zeker niet in een bosuilenkast broeden en de torenvalk niet in een kerkuilenkast.

Een torenvalk wil hoog zitten op de uitkijk naar zijn prooien, de kerkuil voelt zich het beste thuis in een grote ruime kast ergens in een oude schuur of stal en de bosuil en de steenuil zitten het liefst in een omgeving met bomen. Deze kasten worden dus ook meestal in bomen opgehangen.

Torenvalkkast.

De torenvalk zit het liefste hoog en droog met de uitkijk naar het open veld op zoek naar prooi. De opening op het Z.O. gericht, zodat zijn woning mooi droog blijft. Als dat de wens is van de torenvalk, dan luisteren we daar graag naar. Ook een heel belangrijke wens van de torenvalk is de biotoop of zoals ik dat noem: De A.H. en Jumbo zo dicht mogelijk bij huis te hebben. Met 19 kasten geven we de torenvalk een prima broedgelegenheid.

Steenuilenkast.

De steenuil heeft weer andere wensen, want het is een holenbroeder van nature en maakte vroeger een nest in de holtes van bomen (toen er nog veel fruitbomen waren) omdat het donker en diep is in de holte van de boom. Hij voelt zich daar veilig en heeft er de rust om daar te broeden. Onze steenuilenkast voldoet prima aan deze wens van donkerte en veiligheid en inmiddels

hebben we als Uilen- en vogelwerkgroep 54 steenuil nestkasten geplaatst bij erfeigenaren in de gemeente Cranendonck.

Ook heeft de steenuil graag een goede invliegmogelijkheid dus de takken voor de kast vrij houden en als hun kroost bijna kan gaan uitvliegen moeten ze een paar dagen buiten de kast direct op en tak kunnen gaan zitten. Vandaar ook dat deze jonge steenuiltjes takkeling worden genoemd.

Bosuilenkast

De bosuil, zoals de naam al zegt, leeft voornamelijk in bosgebied maar ook in parken. Een voorwaarde is wel dat er bomen moeten staan met grote holtes waar ze in kunnen broeden. Maar ook wij helpen ze hierbij een handje en hebben op enkele plaatsen in het bos maar ook bij erfeigenaren grote nestkasten

geplaatst, waar ze vaak dankbaar gebruik van maken. Momenteel hebben we 17 kasten.

Kerkuilenkast voor binnen

De oude nestplaatsen van de kerkuilen zijn bijna allemaal verdwenen, zoals oude boerenschuren die we nog kennen met een gat in de nok van de schuur en ook de kerktorens waren de favoriete nest- en broedplaatsen van de kerkuilen. Maar de meeste kerktorens zijn aangelicht als aandachttrekker en licht dat is nou net iets waar de kerkuil niet van houdt.

Gelukkig hebben enkele erfeigenaren hun oude schuur of stal beschikbaar gesteld aan ons als uilenbeschermers om daar een kerkuilenkast te plaatsen en vaak met veel succes. Wij zijn niet de enige vrijwilligers in Nederland, want er hangen ongeveer een 15.000 kerkuilennestkasten in Nederland en de prachtige kerkuil is ons daar heel dankbaar voor. In totaal hebben we 14 kasten hangen.

Maar niet alleen de uilen zijn dankbaar voor hun onderkomen, maar zeker ook wij als werkgroep zijn onze gastgevers/erfeigenaren dankbaar dat we gebruik mogen maken van hun schuur of de bomen of ook hun ladders.

En met een telefoontje vooraf, worden we gastvrij ontvangen op hun erf. Zeker in de periode dat de vogels jongen hebben en als Wil ze gaat ringen is vaak de hele familie met kinderen en kleinkinderen aanwezig.

Er staan 95 erfeigenaren/gastgevers op onze lijst van de Uilen- en vogelwerkgroep en deze worden 3 maal per jaar door ons bezocht voor inventarisatie, evt. ringen en later in het jaar de nestkasten weer zuiver te maken of te repareren. Dankzij hun gastvrijheid en bereidwilligheid is het voor ons mogelijk om elk jaar weer de broed- en uilenstand in onze regio bekend te maken en vast te leggen bij Brabants Landschap. Er zijn erfeigenaren bekend waar we al vele jaren komen en onze oudste erfeigenaar heeft een kerkuilenkast dat al 25 jaar lang bezocht wordt en waar al veel jongen kerkuilen in zijn grootgebracht.

Harrie Hegge

CURSUSWERKGROEP

Heidecursus 2023

In 2023 is voor het tweede jaar achter elkaar de natuurcursus Heide in Cranendonck gegeven. Ook nu weer heel enthousiaste deelnemers die zich verwonderden over de mooie natuur in enkele prachtige heidegebieden in Cranendonck. Het weer zat niet altijd mee zodat je niet altijd de beestjes ziet die in die periode leven. Maar de beelden op de lesavonden en onze mooie natuur maken dat het een feest is om deze mooie gebieden opnieuw te bezoeken als het mooi weer is want dan zijn er, met wat geduld, vele beestjes te zien vaak op planten waarvan ze leven. Het motto daarbij is: Insecten en planten kunnen niet zonder elkaar.

Of zoals de bekende natuuronderwijzer Jac. P Thijssen zei: 'Als je met planten en dieren iets ziet gebeuren en er wat naders van wil weten, dan is het in negen van de tien gevallen 't beste om te blijven zitten en hoe stiller hoe beter'.

Wiel Zentjens

Insecten en plantencursus 2024

Het idee is om in 2024 verder te gaan met een cursus waar het insectenleven en planten (en de omgeving) waar ze op leven wordt bestudeerd. Afgestemd op thema's die in de betreffende periode van het jaar voorkomen (bv voorjaarsbijen in bijenhoeven en zandpaden). Bedoeling is 3 a 4 thema's in een jaar te behandelen. Steeds met een presentatie in het IVN-honk gevolgd door een excursie. Expliciet doel van de cursus is om (school)gidsen meer handvaten te geven waarmee ze zelf met kinderen/volwassenen aan de slag kunnen. In de vorm van (vrije) opdrachten ontwikkelen we zo ideeën en materialen die we kunnen gebruiken bij het wandelen/schoolprojecten met volwassenen en kinderen. Hierbij is ook ruimte voor nieuwe gidsen die op deze manier met het IVN-kennis willen maken en graag als gids willen gaan optreden.

Voor meer info: Wiel Zentjens, w.zentjens@chello.nl

PLANTEN EN DIEREN UITGELICHT

MOSSEN

Mossen zijn primitieve sporenplanten, die eerder ontstaan zijn als de eerste sporenplanten, zoals paardenstaarten en varens.

Er zijn 650 soorten in Nederland.

Korstmossen zijn een samenleving (symbiose) van een alg met een schimmel en worden tot het schimmelijk gerekend. Varens, paardenstaarten en andere planten onderscheiden zich van mossen, doordat ze een watersysteem hebben voor water- en voedseltransport, hetgeen bij mossen niet het geval is. Zij hebben wel een stengel en blaadjes, maar nemen water en mineralen rechtstreeks via enkelwandige blaadjes op en niet via de wortel. De wortels dienen om zich vast te hechten.

Voortplanting van mossen.

Mossen hebben een vorm die sporen maakt, het sporenkapsel en een vorm die geslachtcellen maakt, het eigenlijke mos. Als een spore op de grond valt kiemt deze onder gunstige omstandigheden en groeit uit tot een mos plantje. Zij kunnen groeien op zand, dood of levend hout, stenen of rotsen of in het water.

De mossen worden onderverdeeld in levermossen, bladmossen en de zeldzame hauwmossen.

Bladmossen worden onderverdeeld in topkapselmossen, slaapmossen en veenmossen.

Bij topkapselmossen zit het sporenkapsel aan de top van een stengeltje.

Bij slaapmossen ontspringt het sporenkapsel aan de zijkant van het stengeltje. Ze zijn sterk vertakt en kruipen vaak over de grond.

Veenmos groeit aan de bovenkant steeds verder en sterft van onderen steeds af. Hierdoor krijgen we een zuur klimaat, waardoor er verder geen andere planten kunnen groeien en uitgestrekte hoogvenen gevormd worden. Bekende bladmossen zijn purpersteeltje, haarmos, sterrenmos en kussentjes mos. Bekende levermossen zijn parapluutjes mos, oortjes mos en blaasjes mos. Bekende hauwmossen zijn gewone hauw mos, gestekeld hauwmos en zwart hauwmos.

Mossen hebben de eigenschap dat zij meer dan twintigmaal hun eigen gewicht aan water kunnen vasthouden, veenmos wel vijftigmaal. Zij groeien meestal in de schaduw en gedijen het hardst bij vochtig weer. Hoe minder vervuild de lucht is des te beter groeien ze.

Er is ooit een mos soort uit een herbarium, dat twintig jaar oud was, op de grond gelegd, waarna het weer begon te groeien!

Toon van Seggelen

SPHINCTUS SEROTINUS

Niet gauw kom je een insect tegen waar nog geen Nederlandse naam voor is, en dan noteer je in je aantekeningen maar de Latijnse naam, zodoende.

Sphinctus serotinus hoort bij de familie Gewone sluipwespen, dus ik noem haar even gemakshalve Sluipwesp.

Ik kwam haar voor het eerst in 2017 tegen, later in het jaar in de maand september. Op een eikje, waar ik kort daarna ook nog een vreemd uitziend rupsje fotografeerde. Ik zag haar in 2018 nog een keer, maar daarna jaren niet meer mede ook omdat het in die tijd niet altijd lekker weer was.

Tot vorig jaar wanneer ik beiden weer tegenkwam! Inmiddels had ik in

(Engelse) literatuur gelezen dat de Sluipwesp parasiteert op de rups. Deze rups bleek de **Slakrups**. Deze rups heeft geen buikpoten, maar een slijmzool zoals een slak en beweegt zich daarmee voort. Zij eet van de eikenbladeren. De Sluipwesp 'zweeft' voor de eikenblaadjes op zoek naar die Slakrups. Dus had ik mezelf beloofd om dit jaar maar eens extra op deze twee insecten te letten in de periode september/oktober. En dat loonde!!

Dit jaar was ik er zelfs twee keer getuige van, dat de Sluipwesp een eitje legde op de Slakrups. Daar komt dus volgend jaar geen mooie vlinder uit, maar een nieuw sluipwespje.

Wonderlijk, toevallig maar prachtig om mee te maken.

En omdat ik de Sluipwesp dit jaar best veel gezien en opgevoerd heb in *waarneming.nl* ben ik nu in Nederland degene die dit beestje het vaakst heeft vastgelegd!

Niet direct bijzonder voor me, maar wel leuk.

Wiel Zentjens

SCHOOLGIDSENWERK GROEP MAARHEEZE

Project Het bos. Maarheeze

Met een warm najaar weertje was het heerlijk wandelen in het bosgebied van De Pan. Ingedeeld in de drie weken voor de herfstvakantie kwamen 8 groepen bovenbouw-leerlingen van de scholen uit Maarheeze, Gastel en Soerendonk op de fiets naar het bruggetje in De Pan. Bijna alle groepen waren op school goed voorbereid met het van tevoren aangereikte materiaal. Wat was er veel te zien en te vertellen over aardappelbovisten, stinkzwammen, mossen, bramen, brandnetels, eiken, berken, beuken, dennen, sparren, bladeren en naalden, vogelkers, hobbellen, bloemrijke akkerrand, moeraspeper, spinnen, kikkers, omgevallen bomen, boomstronken met hun levensverhaal in de jaarringen.....en veel muggen.

Dit laatste was natuurlijk een uitgelezen kans voor de gids om samen met de kinderen een voedselkringloop te bedenken! Met 12 schoolgidsen hebben we er een goed project van kunnen maken. En erg fijn, we hebben een nieuwe schoolgids in onze gelederen mogen ontvangen.

Mariken, welkom bij onze club!

Maria Bles

Kabouterkist in de herfststand

Op deze prachtige dag in oktober vond de herfstwandeling plaats voor de kinderen van groep 1 tot en met groep 4 van OBS Cranendonck te Maarheeze. En wat een genot, op misschien wel één van de laatste wat warmere dag,

liepen de kinderen door het natuurgebied rondom de uitkijktoren. Ze bewonderden paddenstoelen en creëerden een prachtige hoofdtooi gevuld met bladeren, dennenappels en takken.

Met als kers op de taart, een blik op de wilde paarden én edelherten. De kabouters leidden de kinderen door het bos en alle zintuigen werden verwend door hier en daar een leuke opdracht.

Een geslaagde ochtend in de natuur, met dank aan alle materialen van IVN Cranendonck.

Verslag van ouders OBS Cranendonck

Najaar project Budel

Na de herfstvakantie zijn we met onze groep schoolgidsen gestart met het najaar project. Deze periode is voor de scholen gunstig om een ochtend of middag in te plannen, is onze ervaring. Helaas is het voor een heideproject aan de late kant. Eind oktober is geen interessante periode om de kinderen kennis te laten maken met alles wat leeft op de heide.

We hebben daarom besloten om naast het project bos/bodem iets nieuws uit te proberen met de mooie IVN Beleeftuin als middelpunt.

Met het thema “(over)leven in de herfst en winter” konden de kinderen met behulp van opdrachten hun kennis en zintuigen testen. Er zijn 6 opdrachten in en om de tuin uitgezet. Er werd kennis opgedaan over dieren en hun woning, welk dier eet wat en een vlinderspel. Daarnaast een geurenspeel om het reukvermogen te testen en leren kijken met de verrekijker. Ook werd aandacht besteed aan het insektenhotel met interessante weetjes.

Aansluitend werd een korte wandeling door het Cranendoncks bos gemaakt. Tijdens die wandeling mochten de kinderen aan de slag met een Bosbingokaart. Alle voorwerpen die op de bingokaart stonden werden gezocht en, eenmaal gezien of gevonden, afgestreept.

Eenmaal terug gewandeld langs de appelbomen en de schaapskudde

richting IVN-tuin, wilden enkele kinderen het liefst nog het blote voetenpad uitproberen.

Een hint om met beter weer opnieuw met de kinderen een project te draaien in de IVN Beleeftuin.

Al bij al hebben kinderen, schoolgidsen en begeleiders een fijne en leerzame ochtend gehad.

Ria Rijkers

TUINWERGROEP

De belevingstuin

De herfst is aangebroken en goed ook! Veel regenbuien, zoveel zelfs dat een gedeelte van de belevingstuin onder water staat! Al een paar keer is de vrijdagmorgen, onze werkdag, uitgevallen door het geplens.

De tuin gaat in rust. De meeste bloemen zijn uitgebloeid en wat overblijft zijn de zaden. Een aantal zullen de hele winter blijven staan als voer voor de vogeltjes en andere dieren die daar zin in hebben.

We kunnen terugkijken op een mooie zomer. Heel veel bezoekers hebben kunnen genieten van onze belevingstuin. Duizenden voeten en voetjes liepen over het blotevoeten pad. Er zijn wandelingen met gidsen geweest.

Een vlinder- en bodemdierendag, De slootjesdag. De avondvierdaagse passeerde. De basisschool van Soerendonk, en dan vooral met de kleinste kinderen, is een vaste gast in de tuin. En dan natuurlijk de vaste groep ouders en grootouders die hier met hun (klein)kinderen komen.

De werkgroep heeft weer bergen werk verzet. Schoffelen en harken, uitgebloeide bloemen uitknippen, onkruid wieden, randjes bijsteken, moeilijke hoekjes grasmaaien, en ga zo maar door. Ook zijn er 10 nieuwe fruitbomen geplant, gekregen van een sponsor. Angela heeft mooie bordjes gemaakt: kijken, ruiken, proeven en horen voor bij de betreffende perken in de tuin. Het blotevoeten pad krijgt telkens nieuwe onderdelen om de spanning erin te houden. De takken die dat pad afbakenen worden tegenwoordig door kinderen gebruikt om er hutten van te bouwen. Ook prima! Er zijn bollen geplant. Alle plannen die we nog hebben, zullen we voor de vorst invalt niet afkrijgen maar daar gaan we na de winterrust vrolijk weer mee verder. Hopelijk kunnen we dan weer eens een of meerdere nieuwe collega's verwelkomen. Dat zou wel fijn zijn!

Namens de hele tuinwerkgroep: **Nel Meulman.**

VLINDER EN (BODEM)DIERTJESMIDDAG.

Woensdagmiddag 13 september was het weer zover dat de IVN gidsen klaar stonden in de IVN Belevingstuin, om de kinderen te begeleiden bij de vlinder en (bodem) diertjesmiddag.

In de ochtend waren er nog flinke regenbuien, maar 's middags scheen de zon en ondanks de donkere wolken, viel er geen regen. Dat was weer boffen, want waar kun je nu beter (bodem)diertjes en vlinders vinden, dan in de open natuur en vlinders laten zich niet zien als het regent.

Bij aankomst kregen de kinderen de Vlinderspeurtocht en konden zij op zoek gaan met (groot)ouders naar de bordjes met de foto, info en naam van een vlinder. Daarvoor moest eerst wat informatie gelezen worden. Wie is de waardplant van deze vlinder, als rups ben ik niet bang mij te branden of mijn felle kleur waarschuwt de vogels dat ik giftig ben.....

Als je het goed deed, dan kwam je bij de naam van een bekende vlinder.

Ook konden de kinderen op verschillende plekken in de tuin op zoek gaan naar bodemdierpjes. De spin, regenworm, slak of pissebed. De kinderen gingen enthousiast op pad en met hier en daar wat hulp van de gidsen, werden er heel wat kleine bodemdierpjes gevonden. Alleen de miljoenenpoot liet zich niet zien.

Er was limonade en er waren vlinderkoekjes, kleurplaten, puzzels en natuurlijk het blotevoeten pad!

Het was weer een geslaagde, fijne middag, waar zeker 20 kinderen met begeleiding van alles hebben kunnen ontdekken in de natuur.

Namens al de gidsen, **Monique van de Konijnenburg**

VARIA

Een kikker in onze tuin

Toen wij in 2021 in Maarheeze kwamen wonen, hadden we een mooie tuin, met leilindes, struiken, planten en veel gras. Mooi ingericht, maar we misten de bloemen en het water. Dus de schop ging in het grasveld en een bloemenperk, maar ook een grote vijver werd gegraven. Dit bracht meer leven in de tuin.

Naast bijen, hommels, vlinders kwamen er ook libellen en zowaar een kikker. Kwaken deed hij niet echt, maar springen en in het water plonsen, als wij voorbijkwamen, des te meer. Trouwens, hij sprong niet alleen vanaf het gras weer terug de vijver in, maar ook wel een halve meter omhoog om uit de struik bij de vijver vliegen en wellicht ook hommels en bijen te vangen.

Over de kikker heb ik wat informatie verzameld. Hiervoor heb ik o.a. [de IVN-natuuracademie online gebruikt](#), maar ook de [site van onzenatuur.be](#)

De kikker behoort tot de amfibieën. Amphi – bios, dat betekent dubbelleven. Dit verwijst naar de levenswijze van de kikker. Ze leven nl. zowel op het land, als in het water. Als ze jong zijn, hebben ze kieuwen om te overleven onder het water en als ze volwassen zijn hebben ze longen, om op het land te kunnen overleven. Bovendien ademt de kikker ook door de huid. Jong en oud. De huid is erg dun en zo goed doorbloedt, dat het zuurstof rechtstreeks uit het water kan opnemen. Op deze manier kan een kikker, ingegraven in de modder om de winter door te komen, overleven zonder te stikken.

De kikker is het enige amfibie zonder staart

Dat ik de kikker nauwelijks heb horen kwaken, komt omdat hij er in het voorjaar nog niet was.

In het voorjaar nl. wordt er flink gekwaakt door de mannetjes, om een vrouwtje te lokken.

Het bevruchte vrouwtje legt vervolgens een klont kikkerdril.

Niet een eitje, maar dus wel duizenden per keer. Dit is ook wel nodig, omdat de overlevingskansen van de kleine dikkopjes heel laag is. De pasgeborenen kunnen zich niet verdedigen tegen hun roofdieren.

Vissen, vogels en waterinsecten. Bovendien is er niet altijd voldoende voedsel aanwezig. Ook waterverontreiniging en het opdrogen van poelen is niet bevorderlijk voor de 4 maanden durende groei naar volwassenheid.

Uit het kikkerdril komen de kikkervisjes. Een kop met een staart. Hij voedt zich met algen en plantjes en later steeds meer met dierlijk voedsel. Na verloop van tijd krijgen de kikkervisjes, die het overleefd hebben voor- en achterpootjes en raken ze vervolgens hun staart kwijt.

De meest bekende kikker is de groene kikker.

Hiervan zijn er drie soorten. Die lijken ontzettend veel op elkaar.

De inheemse Poelkikker (de kleine groene kikker), **de exotische Meerkikker** (De grote groene kikker. Door de mensen hierheen gehaald, vanwege zijn grotere kikkerbiljetjes) en **de bastaardkikker**.

Deze laatste is een kruising tussen twee andere soorten en komt in heel ons land voor.

De groene kikker leeft langs de waterkant en zijn enorme goede springers. Zij kunnen 20 keer zo ver springen, als hun eigen lengte. Dit kunnen ze vanwege hun super elastische pezen. Net voor ze hun sprong wagen, trekken ze al hun spieren samen en strekken hun pezen zover mogelijk. De opgehoopte energie die daarbij vrijkomt, stelt de kikker in staat om zo ongelooflijk ver te springen. Hun (verhoudingsgewijs) enorme voeten, helpen daarbij.

De bruine kikker komt meer voor op het land. Daar zoekt hij plaatsen met veel schuilplekjes. Hij is niet zo snel als de groene en wordt daarom ook vaak gevangen door de reiger.

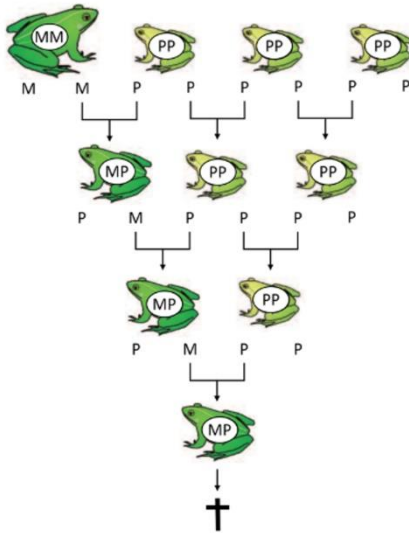
Tot slot las ik nog een interessant stukje over de voortplanting van de groene kikkers.

Het groene kikker-complex

Het groene kikker-complex omvat drie groene kikkers die lastig uit elkaar te houden zijn: de exotische Meerkikker, de inheemse Poelkikker en de kruising tussen die twee: de Bastaardkikker. Precies deze kruising is problematisch voor de inheemse Poelkikker. De oorzaak zit hem in de genen.

De Bastaardkikker bewaart eigenlijk de genen van zowel de Poelkikker als van de Meerkikker. Maar wanneer de Bastaardkikker vervolgens paart met een Poelkikker, geeft hij zijn Meerkikker-genen door. Hierdoor ontstaat weer een Bastaardkikker. Wanneer de Bastaardkikker paart met een Meerkikker, gebruikt hij juist zijn Poelkikker-genen, waaruit opnieuw een Bastaardkikker ontstaat.

Dit lijkt er dus toe dat uiteindelijk alle Poelkickers in Bastardkickers veranderen!

*In deze figuur is het proces versimpeld, waarbij de Meerkikker (MM) twee 'M' genen heeft en de Poelkikker (PP) twee 'P' genen heeft. De bastardkikker (MP) heeft zowel de genen van de Poel- als de Meerkikker, een 'M' en een 'P'. In een populatie van drie Poelkickers en een Meerkikker zal de populatie uiteindelijk verdwijnen. In de figuur staat weergegeven **wat er gebeurt als een Meerkikker wordt toegevoegd aan een populatie van drie Poelkickers**. Uiteindelijk blijft er alleen een bastardkikker over, waardoor de populatie verdwijnt.*

De Poelkikker leidt dus aan een soort "genetische opslokking", hetgeen in gang is gezet door de mens en zijn verlangen naar kikkerbilletjes. Hoewel er wat uitzonderingen zijn op dit proces, blijft het fenomeen bizar en leidt het op een geniepig manier tot het **verdwijnen van onze Poelkikker**. Alhoewel, als de Poelkikker uitsterft zal zijn DNA perfect behouden blijven in de Bastardkickers! Bizar toch?!

Het verhaal van de kikkervisjes, die uitgroeien tot kikkers weten we eigenlijk wel allemaal. Dat hebben we als kind al geleerd. Ik hoop met deze informatie onze kennis over de kikker wat verder te hebben uitgebreid. Dat geldt in ieder geval voor mij.

Monique van de Konijnenburg

De zadenbibliotheek

Op bezoek in de bloementuin van kasteel Geldrop werd ik geattendeerd op de zadenbibliotheek in de openbare bibliotheek van Geldrop. Wat een leuk idee! Later las ik een artikeltje, dat ook in Sterksel een zadenbibliotheek zal worden geopend.

De zadenbibliotheek, een plek waar je gratis zaden kunt 'lenen' en ruilen. Zaden van (vergeten) groenten, kruiden en bloemen. Door planten te kweken zonder kunstmest en bestrijdingsmiddelen (ook geen biologische) krijgen bijen en andere insecten veel betere levenskansen.

En dat komt ook de bodem en de hele kringloop ten goede! Er zijn in Nederland zo'n 80 locaties met een zadenbibliotheek, o.a. in Geldrop en nu dus ook in Sterksel.

is. De ingebrachte zaden worden door de vrijwilligers gesorteerd en in zakjes gedaan met de nodige informatie.

STERKSEL

Speciale zadenbibliotheek in Sterksel gaat van start

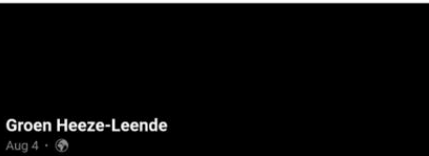
Mensen met groene vingers kunnen vanaf 3 november gratis zaden van groenten, kruiden en bloemen 'lenen' en ruilen bij de zadenbibliotheek in Sterksel.

Het doel van de zadenbibliotheek is dat er meer onbespoten planten komen. Iedereen kan zaden meenemen, ruilen en inleveren bij de nieuwe bieb, maar eerst moet er een collectie worden opgebouwd. Het inleveren van zaden kan vanaf deze week tijdens openingstijden van het bibliotheekpunt in

dorpshuis Valentijn. Hier staat een inleverbak.

De zaden kunnen worden ingeleverd in een envelop, met vermelding van het oogstjaar, de naam van de plant, de kleur en of de plant zon- of (half)schaduwminnend is. De ingebrachte zaden worden door vrijwilligers gesorteerd, in zakjes gedaan en voorzien van de nodige informatie. Er is al een startcollectie met zaden uit de kruiden- en verplantentuin van Kloostervelden.

– onze correspondent
Roy de Leijer

In Geldrop staat sinds 1 augustus een inleverbak en in Sterksel vanaf 3 november.

Zaden kunnen daar, tijdens openingstijden van de bieb, ingeleverd worden in een enveloppe met vermelding van oogstjaar, de naam van de plant, de kleur en of de plant zon- of (half)schaduw minnend

Hoe werkt het?

Een zadenbibieb werkt net als een gewone bibliotheek: mensen kunnen zaden lenen van eetbare en niet-eetbare planten.

Het is van belang dat de sterkste plant die uit de zaden ontstaat, blijft staan, bloeit en in zaad schiet. Aan de mensen die zaden hebben geleend, wordt gevraagd de geogoste zaden aan het eind van het seizoen terug te brengen

Vaak zijn deze zadenbibliotheken gevestigd in de Openbare bibliotheken, omdat het openbare gebouwen zijn, toegankelijk voor iedereen en geopend op vaste tijden.

In Geldrop mogen belangstellenden per keer 3 zakjes zaden gratis 'lenen'.

Hoezo lenen? Uit de gezond opgegroeide planten oogst de 'lener' zaden en levert een deel aan de bibliotheek. Verzoek is om de planten géén kunstmest te geven en niet met bestrijdingsmiddelen te behandelen. Doel van de zadenruil is immers om gifvrije planten te kweken die insecten helpen te overleven. Planten die niet biologisch zijn opgekweekt – verreweg de meeste in

tuincentra – bevatten namelijk nog altijd te veel gif. Na enkele generaties zijn de planten van de zadenbibieb hun gif zo ongeveer kwijt als iedereen zich houdt aan de regels.

Oorsprong zadenbibliotheek

Zadenbibliotheek Nederland ontstaat in 2021 vanuit stichting zadenbibliotheek Fryslân, opgericht in 2017. Als klein initiatief begonnen in Friesland, zijn er nu over het land verspreid al heel veel zadenbibliotheken.

Steeds meer mensen komen, via een zadenbibliotheek, makkelijk en kosteloos aan zaad. Zaden zijn een bron van leven en maken gezond en lekker eten mogelijk. In deze tijd is er nog maar een beperkte groep (volks)tuiniers die beschikken over hun eigen zaden, die het juist op hun tuin goed doen. Vroeger was dit heel gewoon en werden zaden veel onderling geruild. We dragen er graag aan bij om dit zadenaanbod weer groter te maken.

Wereldwijd claimen steeds meer bedrijven het patent op diverse zaden. Deze claims betekenen dat zij rassen gemanipuleerd hebben en dat die niet meer vrij verspreid mogen worden. Een van de gevolgen is dat er steeds minder soorten zaden zijn. Minder zaden betekent minder biodiversiteit en dit heeft gevolgen voor de insecten en vogels enz. Bovendien brengen de claims soms onnodige kosten mee voor de tuiniers. Wij vinden dat zaden van de Natuur zijn en dus van iedereen.

Via de zadenbibliotheek Nederland:

- Krijgen meer mensen veel verschillende biologische-, gif- en geventvrije zaden,
- Bouwen we met elkaar aan een lokale zadencollectie. Hiervan is bekend op welke tuingrond zij goed groeien.
En ze smaken ook lekker,
- Delen we kennis en tuinervaringen,
- Word je eigen voedsel verbouwen eenvoudiger, goedkoper, leuker en succesvoller.

Info van: Zadenbibliotheek Nederland

Monique van de Konijnenburg

De nationale bloem

Madeliefje verkozen tot nationale bloem

NOS Nieuws 4 juni 2023

Het madeliefje is verkozen tot nationale bloem. Dat werd bekendgemaakt bij de Nationale Bloem Verkiezing van radioprogramma Vroege Vogels.

Afgelopen weken konden mensen stemmen op vijf kandidaten: de pinksterbloem, het fluitenkruid, de wilde kievietsbloem, de paardenbloem en het madeliefje. 53.000 mensen brachten hun stem uit, de ruime meerderheid koos voor het witte bloempje met een geel hart. Het is heel Nederlands dat deze is verkozen, zegt botanicus Rogier van Vught in het radioprogramma. "Het zegt iets over onze natuur. Wij moeten het hebben van het hele kleine, waar je oog voor moet hebben, waar je dan van gaat houden." Botanisch filosoof Norbert Peeters vult aan: "Het is een bloem die de meeste Nederlanders herkennen. Het zou jammer zijn als je mensen moet uitleggen wat de nationale bloem is."

Tulp deed niet mee

Veel Europese landen hebben al een nationale bloem: Oostenrijk heeft de edelweiss, België de klaproos en Duitsland de korenbloem. Daarom was het volgens het radioprogramma tijd om een eigen soort te kiezen.

Wie aan Nederland en bloemen denkt, denkt waarschijnlijk al snel aan de tulp. Die stond niet tussen de vijf kandidaten omdat de tulp in Nederland niet in het wild groeit. Het madeliefje bloeit op veel plekken het hele jaar door. Bovendien is de tulp al de nationale bloem van Hongarije én Turkije.

Minister voor Natuur en Stikstof Christianne van der Wal noemt de verkiezing een "sympathiek initiatief dat mensen bewust laat kijken naar al die prachtige wilde bloemen om ons heen." Volgens presentator Menno Bentveld zorgt deze verkiezing ook voor meer aandacht voor biodiversiteit in de natuur.

Monique van de Konijnenburg

WAT NOG KOMEN GAAT

Lezingen:

22 november Insectenleven op de heide in Cranendonck – Wiel Zentjens

14 december Biodiversiteit – Ad Havermans

Vogeltelling

26, 27 en 28 januari 'Nationale Tuinvogeltelling' met eind december de bekendmaking 'Vogel van het jaar 2024'.

En zo komen we weer aan bij de laatste bladzijde van de Craenkoerier .
Ik dank iedereen voor zijn / haar bijdrage. Samen maken we er een mooi clubblad van. Aangezien we het einde van het jaar 2023 naderen wil ik jullie allen gezellige feestdagen wensen en een goed 2024. Voor mens en natuur.

Monique van de Konijnenburg

De Craenkoerier

De Craenkoerier verschijnt driemaal per jaar en wordt gratis verspreid onder de leden en begunstigers.

IVN Cranendonck

De afdeling IVN Cranendonck draagt bij aan een duurzame samenleving door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving.

Contributie:

Landelijk lid: per 01-01-2018	€ 25,00 per jaar
Donateur:	€ 15,00 per jaar
Thuiswonend jeugdlid	€ 5,00 per jaar
Thuiswonend lid/donateur:	€ 10,00 per jaar

Landelijke leden ontvangen 4x per jaar het IVN-blad Mens en Natuur en 3x per jaar de Craenkoerier
Plaatselijke leden ontvangen drie keer per jaar de Craenkoerier

Contributie voor 1 april overmaken op rekening IBAN: NL66RABO 014.79.17.174 ten name van: IVN Cranendonck Budel onder vermelding van uw lidnummer. Opzeggen lidmaatschap voor 1 november bij de ledenadministratie.

Inschrijfformulier IVN Cranendonck

- Ondergetekende geeft zich op als:
- Landelijk lid
 - Donateur
 - Thuiswonend jeugdlid
 - Thuiswonend lid/donateur
- En wil de Craenkoerier als
- Digitaal document
 - Papieren document

Naam:

..

Adres:

Geboortedatum:

Telefoon: E mail:

Datum: Handtekening:

Vanaf 25-05-2018 is de Alg. Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door deze privacywetgeving mogen wij uw gegevens meestal niet zonder uw toestemming bewaren en gebruiken. Bij uw aanmelding als lid van het IVN geeft u toestemming voor het bewaren en gebruiken van uw gegevens (zie [www.https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck](https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck)) voor verdere informatie .

Inleveren of opsturen naar de ledenadministratie:

Jos van Velthoven; Sterkselseweg 14, 6026 EB Maarheeze, j.vnvelthoven@chello.nl

DRUKWERK

Indien onbestelbaar graag retour aan:

IVN-afdeling Cranendonck
p/a Sterkselseweg 32
6026 EB MAARHEEZE